

Härda ut. Det kommer att bli bra.

Ar 2022 enligt den gregorianska kalendern lider mot sitt slut. År 2566 om du går enligt den traditionella buddhistiska, 2565 enligt den thailändska eller tigerns år enligt den kinesiska. Det värsta pandemikaoset ligger nu bakom oss och det verkar som att Rysslands reträtt från ukrainska territorier fortsätter enligt vad som för majoriteten av omvärlden anses vara önskvärt. Frestelsen att göra en stor utandning av lättnad är påtaglig. Särskilt i efterspelet av rusande el- och matpriser i en orolig finansiell marknad.

Det är däremot viktigt att fortsatt vara vaksam kring covidviruset som inte på något sätt slutat vara ett hot. Trots att kunskapsläget ständigt ökar så behövs det fortfarande kunskap om behandling av och bakomliggande orsaker till så kallad postcovid, ett paraplybegrepp för en ibland väldigt lång tid av trötthet och svaghet efter sjuk-

dom. (Nota bene: Socialstyrelsen rekommenderar att man använder termen "postcovid" för att beskriva tillståndet, då "långtidscovid" indikerar att viruset fortfarande skulle vara aktivt.) Trots att allt fler kvinnor rapporterar om störda menstruationscykler efter vaccination mot covid-19 är undertecknad övertygad om att inga potentiella bieffekter av vaccinet är i närheten så illa som vad de med postcovid genomlider – för att inte nämna de som blivit svårt sjuka eller avlidit av covid. Av alternativen pest eller förkylning, välj det senare. Se helt enkelt till att i möjligaste mån hålla dig vaccinerad i enlighet med rekommendationer.

På tal om att vilja andas ut är nog många lättade över att höstens val är över. Den näst intill vulgärt förenklade debattnivån har nog givit många av oss en bitter eftersmak. Dock resulterade den i en kreationist som andra vice talman; Julia Kronlid (SD) tycker att vi bör ifrågasätta

det vetenskapliga i evolutionsteorin” eftersom det ligger så långt tillbaka i tiden”. Jag känner att uttalandet talar sitt eget tydliga språk och inte förtjänar en kommentar.

Det svartvita sättet att argumentera har heller inte avtagit. Samhällsdebatten präglas i skrivande stund av sverigedemokraten Elsa Widdings anförande i riksdagen den 19 oktober. Med hennes bakgrund i det klimatförnekande Stockholmsinitiativet (Årets förvillare 2010) och polariserande närvaro på sociala medier kan det ju verka hyfsat uppenbart var hon står i klimatdebatten. Hon ”tror” till exempel inte på den så kallade hockeyklubbskurvan som visar en exponentiellt ökande medeltemperaturökning under 1900-talet. Däremot har hennes uttalanden både felciterats och förvrängts av motståndare. Exempelvis påstod hon aldrig i riksdagsanförandet att den globala uppvärmningen är ett påhitt. Däremot menar hon att hon inte skriver under på att vi ska tala om en klimatkris.

Vad är då min poäng? Försvaret jag Elsa Widding i en ledartext till *Folkvett*? Som ”voffare” bör jag väl rimligtvis skriva under på den vetenskapliga konsensus som råder på klimatområdet? Det gör jag naturligtvis. Jag försvaret heller inte Elsa Widdings klimatpolitiska uttalanden i stort. Min högst personliga åsikt är tvärtom att hon uppenbart driver en oroväckande och skadlig klimatförnekarlobbyism. Vad jag försvaret är vikten av att framställa det som sagts och gjorts som vad som faktiskt har sagts och gjorts. Det är en farlig väg att gå att förvränga människors ord och handlingar i vad man själv anser vara ett gott syfte. ”Vi vet ju vad de egentligen menar.” Vad händer då med vår trovärdighet? Är det inte definitionen av hyckleri att tycka att regler ska gälla vissa men inte andra?

Det är då klokare att fokusera på vad hon faktiskt sade där i riksdagsdebatten, för det är illa nog. Jag rekommenderar att ta en titt på Källkritikbyråns genomgång av hennes påståenden, nedbrutna ett för ett, med svar och reflektioner från forskare och sakkunniga från flera universitet, högskolor och institut. Efter en genomläsning verkar det vanligaste fullknepet Widding använder sig av vara att plocka russinen ur informationskakan; ett väldigt effektivt sätt att få ett argument att låta sakligt och välgrundat när man egentligen vill landa i en på förhand bestämd slutsats. Ett annat listigt argumentationsknep, som vi känner igen från dokumentären *Estonia – fyndet som ändrar allt*, är att ”bara ställa frågor”. Henrik Evertsson påstod aldrig rakt ut att orsaken till M/S Estonias förlisning var sabotage - han ”ställde bara frågor” om u-båtar och militära trans-

porter. Elsa Widding förnekar inte att människan orsakar klimatförändringar - hon "ifrågasätter bara" säkerheten i mätningar, slutsatser och prognoser. På det sättet kan man så tvivel kring en fråga och samtidigt svära sig fri från anklagelser om att sprida desinformation.

Åter till behovet av att andas, av att finna en mental oas i öknen. Kanske är det enklaste sättet, utan att känna sig intellektuellt ohederlig, att läsa detta fullspäckade jubileumsnummer av *Folkvett*. I december är det nämligen 40 år sedan Vetenskap och Folkbildning bildades.

Med stor stolthet kan vi presentera tolv tidigare folkbildares tankar om vad den skeptiska rörelsen bör fokusera på framöver. (Vi passade även på att efterfråga lite smicker kring vad folkbildarpriset betytt för dem; efter fyra decennier av svensk skepticism förtjänar vi att ge varandra en rejäl high five.)

Utöver det är detta jubileumsnummer fullt av recensioner, intervjuer, återblickar i arkivet och ett sedvanligt sortiment av smått och gott. Med anledning av den rapport Skolinspektionen släppte i höstas efter en granskning av majoriteten av Sveriges waldorfskolor ligger ett extra fokus på waldorfpedagogik och antroposofi.

Njut väl. På återseende 2023. ☞

Lotten Kalenius